

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000059

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-01-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ЧНУ ім. Б.Хмельницького від 12.01.2023 №1721 "Про видачу диплома доктора філософії та додатків до нього" від 12.01.2023

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Панченко Оксана Олександрівна
2. Panchenko Oksana Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 29-01-2022

Спеціальність за освітою: 012 Дошкільна освіта

Місце роботи здобувача: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітрофлотський, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ73.053.014

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 81, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 81, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.23.09

Тема дисертації:

1. Підготовка майбутніх вихователів до формування природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій.
2. Training of Future Educators for the Formation of Natural and Research Skills of Older Preschool Children by Means of Information and Communication Technologies.

Реферат:

1. У дисертації розкрито проблему підготовки майбутніх вихователів до формування природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій в теорії наукового дискурсу в межах України та за кордоном. Проаналізовано, систематизовано та узагальнено основні теоретико-методологічні засади досліджуваної проблеми, представлено й обґрунтовано організаційно-змістову модель та педагогічні умови підвищення рівня готовності майбутнього вихователя до формування природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій і експериментально перевірено їх ефективність. Дослідження процесу підготовки майбутніх вихователів до формування природничо-дослідницьких умінь у дітей старшого дошкільного віку

засобами інформаційно-комунікаційних технологій здійснене протягом трьох етапів: констатувального, формувального та контрольного. 8 На констатувальному етапі експерименту за допомогою діагностичних методів (опитування, спостереження, виконання творчого есе, проекту, створення електронного портфоліо) визначено початковий рівень готовності майбутніх вихователів до формування природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій. На формувальному етапі педагогічного експерименту в закладах вищої освіти, де навчалися студенти експериментальної групи, запропонована до впровадження організаційно-змістова модель підготовки майбутніх вихователів до формування природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій та реалізації виокремлених нами педагогічних умов під час професійної підготовки майбутніх вихователів. Щоб підвищити рівень готовності майбутніх вихователів до формування природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій, реалізовано низку педагогічних заходів: створено інформаційно-освітній простір «Віртуальний простір природничо-дослідницької лабораторії для майбутніх вихователів»; розроблено та впроваджено вивчення окремих тем в розрізі навчальних дисциплін, що сприяють інформаційній обізнаності студентів щодо проблеми дослідження, формуванню теоретичних знань, практичних навичок та досвіду організації різних видів пізнавальної діяльності дошкільників, спрямованої на формування природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій; репрезентовано пріоритетні напрями інтенсифікації вищої освіти сучасними технологіями навчання, зокрема інтерактивними технологіями навчання майбутніх вихователів. На контрольному етапі дослідження здійснено експериментальну перевірку ефективності організаційно-змістової моделі підготовки майбутніх вихователів до формування природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій та педагогічних умов її реалізації. Аналіз результатів формувального етапу 9 експерименту проведений за тим же діагностичним інструментарієм, що й констатувальний етап дослідження. За результатами контрольного етапу експерименту підтверджена ефективність авторської організаційно-змістової моделі вироблення готовності майбутнього вихователя до формування природничо-дослідницьких умінь у дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій та у визначених педагогічних умовах. Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів аналізованої проблеми. Перспективи подальших наукових пошуків убачаємо в підготовці майбутніх вихователів до організації окремих видів дослідницько-пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку, здатних формувати природничо-дослідницькі вміння дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій; пошуку нових засобів інформаційно-комунікаційних технологій, ефективних для впровадження в освітній процес закладів вищої освіти; дослідженнях теоретико-методологічних аспектів організації позааудиторної роботи майбутніх вихователів (науково-дослідних гуртків, наукових товариств, проблемних груп, навчально-методичних студій), що спрямована на їх підготовку до формування природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

2. In the dissertation, the problem of training of future educators for the formation of natural and research skills of older preschool children by means of information and communication technologies in the theory of scientific discourse within Ukraine and abroad is revealed. The main theoretical and methodological foundations of the researched problem were analyzed, systematized and summarized, the organizational and content model and pedagogical conditions for increasing the level of readiness of future educator for the formation of natural and research skills of older preschool children by means of information and communication technologies were represented and substantiated, and their effectiveness was experimentally verified. The study of the process of training of future teachers for the formation of natural and research skills in children of older preschool age by means of information and communication technologies was carried out during three stages: ascertaining, formative and control. At the ascertainment stage of the experiment, using diagnostic methods (survey, observation, performance of a creative essay, project, creation of an electronic portfolio), the initial level of readiness of future educators for the formation of natural and research skills of older preschool children by means

of information and communication technologies was determined. At the formative stage of the pedagogical experiment in higher educational institutions, where the students of the experimental group studied, 16 an organizational and content model for training of future educators for the formation of natural and research skills of older preschool children by means of information and communication technologies and the implementation of the identified pedagogical conditions during professional training was proposed. In order to increase the level of readiness of future educators for the formation of natural and research skills of older preschool children by means of information and communication technologies, a number of pedagogical measures were implemented: an information and education space «Virtual space of natural and research laboratory for future educators» was created; developed and implemented the study of separate topics in the cross-section of educational disciplines, which contribute to students' information awareness of the problem of research, the formation of theoretical knowledge, practical skills and experience in organizing various types of cognitive activities of preschoolers, aimed at the formation of natural and research skills of older preschool children by means of information and communication technologies; the priority areas of intensification of higher education with modern learning technologies, in particular interactive learning technologies for future educators, are represented. At the control stage of the study, an experimental verification of the effectiveness of the organizational and content model of training future educators for the formation of natural and research skills of older preschool children by means of information and communication technologies and pedagogical conditions for its implementation was carried out. The analysis of the results of the formative stage of the experiment is carried out according to the same diagnostic tools as the ascertaining stage of the research. According to the results of the control stage of the experiment, the effectiveness of the author's organizational and content model of developing the readiness of the future educator for the formation of natural and research skills in older preschool children by means of information and communication technologies and in defined pedagogical conditions was confirmed. 17 The conducted research does not cover all aspects of the analyzed problem. We see the prospects for further scientific research in training of future educators for the organization of certain types of research and cognitive activities of preschool children, able to form the natural and research skills of older preschool children by means of information and communication technologies; search for new means of information and communication technologies, effective for implementation in the educational process of higher educational institutions; studies of theoretical and methodological aspects of the organization of extracurricular work of future educators (research groups, scientific societies, problem groups, educational and methodological studies), which is aimed at their training for the formation of natural and research skills of older preschool children by means of information and communication technologies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Ніколаеску І. О., Панченко О. О. Підготовка майбутніх вихователів до формування природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку в умовах інформаційно-комунікаційного простору : міжнародний досвід. Сучасні тенденції забезпечення якості підготовки фахівців: проблеми та шляхи їх вирішення в умовах глобалізації та євроекономічної інтеграції : монографія / за заг. ред.: В. В.

Іванишин. Кам'янець-Подільський : Заклад вищої освіти «Подільський державний університет». Херсон : Олді+, 2022. С. 243–251. DOI: <https://doi.org/10.32782/978-966-289-635-0-27>.

- Панченко О. О. Потенційні можливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у фаховій підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2022. Випуск 1 (50). С. 215–218. DOI: <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2022.50.215-218>.
- Панченко О. О. Критерії та показники професійної готовності майбутніх вихователів до формування природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку засобами інформаційно-комунікаційних технологій. «Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)». 2022. No 2 (7). С. 520–531. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-2\(7\)-520-530](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-2(7)-520-530).
- Панченко О. О. Роль засобів інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні природничо-дослідницьких умінь дітей старшого дошкільного віку. Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки. 2019. No 3. С. 280–284. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2019-3-280-284>.
- Панченко О. О. Використання інтерактивних прийомів навчання під час організації дослідницької діяльності дітей дошкільного віку. 19 Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 66. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. С. 154–156.
- Панченко О. О. Форми організації дослідно-експериментальної роботи з дітьми старшого дошкільного віку. Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки. 2016. No 15. С. 61–65.
- Панченко О. О. Інтенсифікація професійної підготовки майбутніх вихователів засобами інтерактивних технологій. Social Educational Project of Improving Knowledge in Economics. Journal SEPIKE. Special Edition Ukraine Part 2. Frankfurt : 2013 Association 1901 «SEPIKE». 2022. С. 81–87.
- Панченко О. О. Віртуальні освітні спільноти як засіб професійної підготовки майбутніх вихователів. Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2022». XXIV Всеукраїнська наукова конференція молодих учених. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2022. С. 540–542.
- Ніколаеску І. О., Панченко О. О. Віртуальна взаємодія учасників освітнього процесу як чинник модернізації інформаційно-комунікаційного середовища у вищій школі. Сучасні тенденції розвитку науки та освіти в умовах євроінтеграції: Міжнародна науково-практична конференція (м. Вінниця, 29–30 березня 2022 р.) : [тези та статті] / ред. кол.: Дрбовський А. Г., Дибчук Л. В. та ін. Вінниця : Вінницький кооперативний інститут, 2022. С. 108–111.
- Панченко О. О. Оптимізація дисциплін природничого циклу засобами ІКТ у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти. Розвиток інтелектуальних умінь і творчих здібностей учнів та студентів у процесі навчання дисциплін природничо-математичного циклу «ІТМ*плюс – 2020»: матеріали III Міжнародної дистанційної науково-методичної конференції (квітень–травень 2020 р., м. Суми). Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. С. 152–153.
- Панченко О. О. Підвищення якості природничо-математичної освіти старшого дошкільника засобами ІКТ: практичний аспект. «Інноваційні педагогічні технології в цифровій школі» : матеріали II науково-практичної конференції молодих учених (14–15 травня 2020 р.). Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2020. С. 124–127.
- Панченко О. О. Педагогічні умови формування природничо- дослідницьких умінь у дітей старшого дошкільного віку. Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти : збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, кафедра теорії та методик дошкільної освіти; [відпов. секр. К. І. Демчик]. Київ : Міленіум, 2020. С. 194–196.
- Панченко О. О. Екологізація освітньої діяльності у закладах вищої освіти засобами нових інформаційних технологій. Наука та інноватика: вітчизняний і світовий досвід : збірник матеріалів IV Круглого столу.

Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2018. С. 76–78.

- Панченко О. О. Особливості використання прийомів навчання під час організації дослідницької діяльності дошкільників із затримкою психічного розвитку. Вісник науково-дослідної лабораторії інклюзивної педагогіки за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції: «Інклюзивна освіта: теорія, методика, практика» (29 березня 2018 р.). Умань: ВПЦ «Візаві», 2018 р. Вип. IV. С. 68–69.
- Панченко О. О. Види дитячих експериментів на заняттях з дошкільної освіти. Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих вчених «Родзинка – 2018». XX Всеукраїнська наукова конференція молодих вчених. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2018. С. 403–406.
- Панченко О. О. Формування природничої компетентності дітей дошкільного віку. Modern educational space: the transformation of national models in terms of integration : Conference Proceedings (October 26, 2018). Leipzig: Baltija Publishing, 2018. 31–33 pages.
- Панченко О. О. Роль дослідницької діяльності у розвитку дитини дошкільного віку. Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти : матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції. Бердянськ, 2017. С. 280–282.
- Панченко О. О. Дитяча лабораторія як складова предметно- просторового розвивального середовища в дошкільному навчальному закладі. Діалогічний простір взаємодії суб'єктів освітнього процесу : філософський, соціокультурний і психодидактичний аспекти: збірка матеріалів II всеукраїнських педагогічних читань, присвячених 295-річчю з дня народження Григорія Сковороди. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2017. С. 168–170.
- Панченко О. О. Організація дослідницької діяльності в умовах дошкільного навчального закладу. Сучасне дошкільня у контексті інтеграції до європейського освітнього простору: Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 27–28 вересня 2017 р.). Черкаси : Видавець О. Вовчок, 2017. С. 114–118.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Николаеску Інна Олександрівна

2. Inna O. Nikolayesku

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9928-9291

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 81, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванчук Сабіна Айдинівна
2. Sabina A. Ivanchuk

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9655-0634

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177113

Місцезнаходження: Вул. Генерала Батюка, будинок 19, Слов'янськ, Краматорський р-н., 84116, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучай Олександр Володимирович
2. Oleksandr V. Kuchai

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шпак Валентина Павлівна

2. Valentyna P. Shpak

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0913-6150

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайльчук Олена Олександрівна

2. Olena O. Mykhalchuk

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6991-058

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 02125622

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 81, Черкаси, Черкаський р-н., 18031, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Десятов Тимофій Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Десятов Тимофій Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Бардадим Олег Валерійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна